

# РЕШЕНИЕ

№ 541

гр. Бургас, 10.03.2023 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**РАЙОНЕН СЪД – БУРГАС, XXXII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в  
публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и трета  
година в следния състав:

Председател: **СТОЯН П. МУТАФЧИЕВ**

при участието на секретаря **МИЛЕНА ХР. МАНОЛОВА**  
като разгледа докладваното от **СТОЯН П. МУТАФЧИЕВ** Гражданско дело №  
20222120107517 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е образувано по повод исковата молба от **О. В. Г.**,  
действаща със съгласието на своята майка **К. В. И.**, против „ЗД „БУЛ ИНС““  
АД, ЕИК – 831830482, с която е предявен осъдителен иск по чл.432 от КЗ  
като частичен, ведно със законната лихва от датата на увреждането.

В законоустановения срок по делото постъпва отговор на исковата  
молба, с който ответникът твърди, че исковете са неоснователни. Изтъква, че  
адекватен размер на обезщетението, ако се дължи такова, е 1000 лева.  
Набляга, че е налице съпричиняване на вредите от страна на пострадалата.  
Оспорва и началния момент на дължимост на законната лихва. Моли съда да  
отхвърли претенциите.

В съдебно заседание процесуалният представител на ищцата поддържа  
исковата молба и моли съда да уважи исковете, като присъди на страната  
сторените по делото разноски.

Процесуален представител на ответното дружество не се явява в  
съдебно заседание.

**Бургаският районен съд, след като взе предвид събраните по делото  
доказателства и съобрази закона, намира за установено следното:**

Не е спорно между страните, че съществува валидно застрахователно  
правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност на  
автомобилистите“ за автомобил марка „\*\*\*“, модел „\*\*\*“, с рег. № \*\*\* към  
дата 05.08.2022 г., по което в качеството на застраховател е ответникът. На

същата дата около 21.55 часа О. В. Г., на 16 години, нейната майка К. В. И. и нейната сестра В. Г., на 8 години, и трите \*\*\* гражданки, решават да пресекат бул. Демокрация срещу Консулство на Република Турция в България, където има пешеходна пътека. Същата е обозначена с напречна пътна маркировка М8.1 (широки непрекъснати линии, успоредни на оста на пътя) и с пътен знак Д17 „Пешеходна пътека“. Преди пешеходната пътека в посока бул. Демокрация – ул. 24-ти пехотен Черноморски полк на пътното платно има изкуствена неравност за ограничаване на скоростта от водачите („легнал полицай“).

По същото време по бул. Демокрация в посока ул. 24-ти пехотен Черноморски полк се движи лек автомобил марка „\*\*\*“, модел „\*\*\*“, с рег. № \*\*\*, управляван от П. П.. Той възприема изкуствената неравност на пътя и намалява скоростта, но след като я преминава, не забелязва пресичащите на пешеходната пътека ищца и нейната сестра и ги блъска. В резултат на удара В. Г. получава контузия на лакътя, а О. получава контузия на левия крак. На място пристигат полиция и медицински екип на „Спешна помощ“ с линейка. Момичетата са прегледани на място от екипа, като ищцата отказва хоспитализация. Впоследствие с линейка са откарани в „УМБАЛ-БУРГАС“ АД за допълнителен преглед на В., където ищцата отказва по-нататъшни медицински манипулации.

На мястото на инцидента пристига и свидетелят В. Т., който е повикан от ищцата и нейната майка. Той разговаря с полицаите, като те му посочват, кой е водачът на автомобил марка „\*\*\*“, модел „\*\*\*“, с рег. № \*\*\*. Свидетелят разговаря и с него, който му разказва, че спрял на „легналия полицай“ и после продължил, но не разбрал как са се появили децата на пешеходната пътека. Не ги е видял. Водачът не е заявявал, че децата внезапно са излезли на пътното платно.

За произшествието е съставен констативен протокол за ПТП с пострадали лица от полицейските служители, в който е отразено, че щети по автомобила няма.

О. куца с левия крак около 2-3 дни, като след това болката отшумява. Тя е стресирана от случилото се и след инцидента се притеснява, когато пресича.

На 02.09.2022 г. двете момичета чрез адв. С. К. депозират заявление до застрахователя ответник за изплащане на застрахователно обезщетение. В заявлението се посочва, че не е образувано досъдебно производство, тъй като двете момичета са се разминали само с ожулвания и натъртвания. Към заявлението са приложени копие от констативния протокол и от медицински документи.

На 12.10.2022 г. дружеството изпраща писмо до адв. С. К., с което го уведомява, че относно претенцията на О. Г. за вреди, вследствие настъпило на 05.08.2022 г. ПТП, няма основание за изплащане на обезщетение, тъй като не са ангажирани безспорни доказателства относно виновността на застрахования водач за настъпване на ПТП. Застрахователят уведомява адв. К., че до представяне на влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача, управлявал застрахованото МПС, застрахователят не е в риск „Гражданска

отговорност“ и няма основание да изплати застрахователно обезщетение.

Така изложената фактическа обстановка съдът прие за установена въз основа на приетите по делото писмени доказателства и на показанията на свидетеля В. В. Т..

**При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:**

**По приложимото право:**

Според чл.18, ал.2 от КМЧП компетентността на българския съд е налице за прекия иск на увреденото лице срещу застрахователя на лицето, чиято отговорност се търси – такива са и двата иска по делото. Според чл.105, ал.1 от КМЧП българският съд прилага българското право.

Ето защо БРС е компетентен да се произнесе по исковете и следва да приложи българското право. Макар ищцата да е непълнолетна, неуведомяването на Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Бургас не представлява съществено процесуално нарушение, тъй като в настоящото производство не се застрашават права и интереси на момичето, а се охраняват нейните права и интереси по реализиране на съответно парично вземане от отговорното лице, като в процеса участва майка ѝ – аргумент в този смисъл от Решение № 24 от 9.03.2020 г. на БАС по в. т. д. № 11/2020 г. .

Предявените претенции са с правно основание чл.432 и чл.497, ал.1, т.2 от КЗ.

Константна е практиката на ВКС, че законната лихва, дължима при непозволеното увреждане от датата на деликта, не представлява отделен иск, чийто размер ищецът следва да сочи, а законна последица от уважаването на иска за обезщетение. Доколкото отговорността на застрахователя спрямо увредените от застрахования лица за вреди по застраховка „Гражданска отговорност“ е функционално обусловена от отговорността на прекия причинител по чл. 45 ЗЗД, но с разпоредбата на чл. 497, ал. 1 КЗ законодателят е определил за застрахователя по-късен от посочения момент на изпълнение, обезщетението е дължимо от застрахователя със законната лихва от този момент, без да е необходимо при предявяването на иска за обезщетение същата да бъде определена предварително от ищеца по размер – в този смисъл Определение № 60494 от 19.10.2021 г. на ВКС по т. д. № 2043/2021 г., II т. о. Ето защо следва да се приеме, че е предявен един иск, а не два.

**По иска по чл.432 от КЗ:**

Според разпоредбата на чл.432, ал.1 от КЗ увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ при спазване на изискванията на чл. 380.

Според разпоредбата на чл.429, ал.1, т.1 от КЗ застрахователят по застраховка „Гражданска отговорност“ се задължава да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица

имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие.

Безспорно е налице пътно-транспортно произшествие, в което участват автомобил, управляван от лице, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника, и пешеходец – ищцата. Установи се, че произшествието е настъпило на пешеходка пътека – доказателства за противното не се събраха по делото.

Според разпоредбата на чл.114 от ЗДвП на пешеходците е забранено да навлизат внезапно на платното за движение и да пресичат платното за движение при ограничена видимост. По делото не установи ищцата О. да е навлязла внезапно на платното за движение или да го е пресякла при ограничена видимост.

Според разпоредбата на чл.119, ал.1 от ЗДвП при приближаване към пешеходна пътека водачът (в случая П. П.) на нерелсово пътно превозно средство (автомобилът е такова средство) е длъжен да пропусне стъпилите на пешеходната пътека или преминаващите по нея пешеходци, като намали скоростта или спре. Самият водач намалява скоростта заради изкуственото препятствие на пътя, поради което има възможност да възприеме обстоятелството, че след него има пешеходна пътека, обозначена както с маркировка, така и с пътен знак. Безспорно П. управлява автомобила с ниска скорост, тъй като телесните увреждания на ищцата и нейната сестра са леки и по автомобила няма никакви щети, но очевидно същата не е съобразена с конкретните условия (пресичащи пешеходци), поради което е налице съприкосновение с тях. Твърдението на ответника, че ищцата внезапно е излязла на пътното платно, остана недоказано по делото.

Според разпоредбата на чл.120, ал.2 от ЗДвП, когато пешеходец, стоящ на банкета или тротоара, сигнализира с ръка за намерението си да премине по пешеходната пътека, водачът на нерелсово пътно превозно средство е длъжен, без да създава опасност за движението, да спре, за да пропусне пешеходеца. За да може да изпълни това свое задължение, водачът на автомобила е длъжен да възприеме лицата, които се намират на тротоара в непосредствена близост до пешеходна пътека, за да прецени дали те имат намерение да пресичат или не.

Налага се изводът, че водачът на автомобила е следвало да се огледа дали от двете страни на пешеходната пътека върху тротоара не се намират лица, които искат да пресичат, които вече са стъпили на пешеходната пътека или преминават по нея. Такова поведение в конкретния случай е още по-наложително, тъй като се касае за тъмната част на денонощието.

Според разпоредбата на чл.119, ал.5 от ЗДвП при пътнотранспортно произшествие с пешеходец на обозначена пътна маркировка „пешеходна пътека“, когато водачът е превишил разрешената максимална скорост за движение или е нарушил друго правило от Закона за движението по пътищата, имащо отношение към произшествието, пешеходецът не се счита за съпричинител за настъпване на съответното произшествие. В случая водачът е нарушил правилото на чл.119, ал.1 от ЗДвП, което има отношение

към произшествието, същевременно О. не навлиза внезапно на платното за движение, поради което не е налице съпричиняване на вредоносния резултат.

Следователно действията на водача на лек автомобил „\*\*\*“ поставят началото на причинно-следствена връзка, която води до настъпване на неимуществени вреди за ищцата. Последната е отправила писмена застрахователна претенция до дружеството ответник, като в нея е посочила банкова сметка, по която да се преведе сумата.

Според чл.496, ал.3 от КЗ застрахователят не може да откаже да се произнесе по основателността на претенция за обезщетение по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, когато за удостоверяването на пътнотранспортно произшествие е представен констативен протокол за пътнотранспортно произшествие (в случая такъв е представен в заверен препис). Вярно е, че влезли в сила присъда, споразумение, заключителен акт за прекратяване на досъдебното производство или наказателно постановление срещу делинквента имат отношение към основанията на претенцията срещу застрахователя, но разпоредбата на чл. 106, ал. 3 КЗ следва да се разбира като обективно съществуващи доказателства към момента на предявяване на застрахователната претенция и задължителни за произнасянето на застрахователя по същата – аргумент от Решение № 93 от 27.11.2020 г. на ВКС по т. д. № 2013/2019 г., I т. о. Към месец октомври 2022 г., когато застрахователят изисква от ищцата „влязъл в сила акт, доказващ виновността на водача“, няма образувано наказателно производство в съдебна фаза срещу делинквента П.. Нещо повече, самата ищца посочва, че такова не е образувано изначално. Страната не би могла да бъде отговорна за непредставяне на доказателства, които не съществуват към момента на отправеното искане. Ако застрахователят има основателни съмнения относно наличието на деликт, включително като осъществен от конкретно посоченото лице – делинквент, същият има правото да откаже застрахователно обезщетение. Наличието на присъда, споразумение или наказателно постановление срещу делинквента обаче, не е задължително условие за изплащане на застрахователно обезщетение, респективно за разглеждането на пряк иск за присъждане на такова, при отказ на застрахователя.

Безспорно разпоредбата на чл.496, ал.4 от КЗ предвижда възможност, когато документите по ал. 3 са недостатъчни за удостоверяване на съществени обстоятелства във връзка с настъпването на пътнотранспортно произшествие, застрахователят да изисква представянето на документи и доказателства, изготвени от други компетентни органи или лица, но в случая няма неизяснени обстоятелства, защото в констативен протокол за ПТП с пострадали лица ясно е отразено кой водач според полицейските служители е виновен, а доказателства, внасящи съмнение в този извод, няма.

Налага се изводът, че ищцата е предоставила на застрахователя всички необходими документи за изплащане на обезщетението към дата 02.09.2022 г.

#### **По размера на дължимото обезщетение:**

В молба от 06.12.2022 г. ищцата твърди, че претендира обезщетение за

неимуществени вреди от общо увреждане на здравето и причинени повърхностни охлузвания по тялото – рамото, лактите и лява китка, както и стрес и уплаха. По делото се установи единствено, че е засегнат левия крак на ищцата, но болката е отшумяла за 2-3 дни. Други соматични увреждания не бяха доказани. Безспорно момичето е уплашено от инцидента и след него изпитва притеснение, когато пресича улиците.

Съдът намира за справедлив размер на обезщетението от 1250 лева, поради което главният иск следва да бъде уважен за този размер. Според т.2 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2019 г. на ВКС по т. д. № 3/2016 г., ОСГТК решението по уважен частичен иск за парично вземане се ползва със сила на пресъдено нещо относно правопораждащите факти на спорното субективно материално право при предявен в друг исков процес иск за защита на вземане за разликата до пълния размер на паричното вземане, произтичащо от същото право. Следователно разликата между присъдената сума и целия размер на вземането, който според ищцата е 5000 лева, не е предмет на делото и съдът не следва да постановява отхвърлителен диспозитив, след като приема, че действителният размер на цялото дължимо обезщетение е в размер на 1250 лева.

Според разпоредбата на чл.497, ал.1, т.1 от КЗ застрахователят дължи законната лихва за забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по чл.106, ал. 3 от КЗ. Както вече се посочи, искането на застрахователя за представяне на краен съдебен акт, доказващ виновността на водача, не представлява искане по реда и условията на чл. 106, ал. 3 КЗ. Следователно от 02.09.2022 г. започва да тече срокът по чл.497, ал.1, т.1 от КЗ за произнасяне от застрахователя.

Според Решение № 128 от 4.02.2020 г. на ВКС по т. д. № 2466/2018 г., I т. о. в хипотезата на пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ (каквто е предявен по делото) в застрахователната сума по чл. 429 КЗ се включва дължимото от застрахования спрямо увреденото лице обезщетение за забава за периода от момента на уведомяване на застрахователя, респ. предявяване на претенцията от увреденото лице пред застрахователя.

С решение № 50001 от 3.02.2023 г. на ВКС по т. д. № 2530/2021 г., I т. о. е даден отговор на въпроса „Дължи ли застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите по прекия иск на увреденото лице лихви за забава върху застрахователното обезщетение, които са в рамките на лимита на отговорност, от датата, на която е уведомен за настъпване на застрахователното събитие, или по отношение на отговорността на застрахователя за заплащане на лихви за забава приложение следва да намери единствено разпоредбата на чл. 497 ГПК?“. Според това решение застрахователят по задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите дължи по прекия иск на увреденото лице лихва за забава върху застрахователното обезщетение от датата, на която е уведомен за настъпване на застрахователното събитие, ако лихвите са в рамките на лимита на отговорност на застрахователя, а на основание чл. 497,

ал. 1 КЗ дължи законна лихва за собствената си забава върху размера на застрахователното обезщетение, ако не го е определил и изплатил в срок.

Процесното ПТП е осъществено на 05.08.2022 г. Ищцата заявява писмена претенция пред застрахователя на 02.09.2022 г. С оглед даденото по-горе разрешение за периода от датата на деликта 05.08.2022 г. до предявяване на претенцията пред застрахователя лихва за забава върху обезщетението за претърпените от момичето вреди се дължи от делинквента на основание 86 ЗЗД, но не се покрива от застрахователното обезщетение, дължимо от застрахователя на основание застрахователния договор.

Следователно претенцията за присъждане на лихва на забава в размер на законната е неоснователна за периода от 05.08.2022 г. до 01.09.2022 г. На основание чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ застрахователят следва да покрие спрямо увреденото лице отговорността на делинквента за дължимата лихва за забава от датата на предявяване на претенцията от увреденото лице, т. е. от 02.09.2022 г., а след изтичане на срок овете по чл.497 от КЗ и при липса на произнасяне и плащане на обезщетение от застрахователя, дължи законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди за собствената си забава. Ето защо за периода от 02.09.2022 г. до окончателното изплащане на обезщетението за претърпените неимуществени вреди претенцията за заплащане на лихва за забава е основателна.

#### **По разноските:**

При този изход на делото право на разноски има само ищцата, макар искането за присъждане на законна лихва за забава да е отхвърлено за част от претендиращия период.

Ищцата е защитавана безплатно на основание чл.38, ал.1, т.2 от ЗА от адвокат С. К., макар това да не е прецизно записано в договор за правна защита и съдействие – л.4 от делото. Адвокат К. отправя искане до съда да му се присъди адвокатско възнаграждение, като по това искане съдът намира следното:

Според чл. 38, ал. 2 ЗАДв, когато адвокатът е оказал безплатна правна помощ на нуждаещо се от издръжка, материално затруднено лице или на свой роднина, близък или друг юрист, при постановяване на благоприятно решение по спора за представлявания, съдът осъжда насрещната страна да заплати на адвоката възнаграждение в размер, не по-нисък от предвидения в наредбата на Висшия адвокатски съвет по чл. 36, ал. 2 ЗАДв. За целта на общо основание адвокатът трябва да е направил искане да му се присъди възнаграждение, което не е обусловено от това, дали са били присъдени разноски в полза на неговия доверител. По делото такова искане е отправено.

Смисълът на разпоредбата е, че адвокатът има право на възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗАДв, когато по отношение на представляваната от него страна са налице общите предпоставки на чл. 78 ГПК, т.е. решението е благоприятно за нея, без да е нужно непременно да са й присъдени разноски с решението, още повече, че в редица случаи това ще е обективно невъзможно.

Не е необходимо да се доказват предпоставките за оказване на безплатна правна помощ, като е достатъчно позоваване на това обстоятелство.

Както вече се посочи, предявен е един осъдителен иск като частичен. Според разпоредбата на чл.2, ал.7 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (за краткост Наредбата) при частични искове възнаграждението за първия предявен частичен иск се определя върху пълния размер на вземането, независимо за каква част от него е предявен искът. Тъй като пълният размер на обезщетението за вреди според ищцата е в размер на 5000 лева, то възнаграждението следва да бъде 800 лева. В този смисъл ответникът следва да заплати на адвокат К. адвокатско възнаграждение в размер на 800 лева.

Тъй като ищцата е освободена от заплащане на държавни такси, на основание на чл. 78, ал.6 от ГПК ответникът следва да заплати в полза на БРС сумата от 50 лева, представляваща държавна такса за уважения иск.

Мотивиран от горното Бургаският районен съд

## **РЕШИ:**

**ОСЪЖДА** „ЗД „БУЛ ИНС““ АД, ЕИК – 831830482, да заплати на О. В. Г., родена на \*\*\* г. в гр. \*\*\*, \*\*\*, \*\*\* гражданин, с адрес в гр. \*\*\*, сумата от 1250 (хиляда двеста и петдесет) лева, заявена като частична от вземане в размер на 5000 лева, представляваща обезщетение за нанесени неимуществени вреди, изразяващи се в болки и стрес, от пътно-транспортно произшествие на 05.08.2022 г., причинено виновно от П. С. П., чиято гражданска отговорност е застрахована в „ЗД „БУЛ ИНС““ АД, ведно със законната лихва от 02.09.2022 г. до окончателното ѝ изплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** претенцията за присъждане на законна лихва за периода 05.08.2022 г. – 01.09.2022 г.

**ОСЪЖДА** на основание чл.78, ал.6 от ГПК „ЗД „БУЛ ИНС““ АД, ЕИК – 831830482, да заплати в полза на РС – Бургас сумата от 50 (петдесет) лева, представляваща сбор от държавните такси за уважения размер на исковите.

**ОСЪЖДА** на основание чл.38, ал.2 от Закон за адвокатурата „ЗД „БУЛ ИНС““ АД, ЕИК – 831830482, да заплати на адвокат С. К., с адрес гр. \*\*\*, сумата от 800 (осемстотин) лева, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна адвокатска помощ на ищцата О. В. Г. в настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване пред Бургаския окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Бургас: \_\_\_\_\_